

Gouwsluisseweg, Alphen aan den Rijn; Quick scan Ecologie

Effecten op beschermde soorten en gebieden

Opdrachtgever **provincie Zuid-Holland**

Ondertekenaar **Movares Nederland B.V.**
drs. F.M. van Schie
Kenmerk BO-FS-120019063 - Versie 1.0

Utrecht, 6 november 2012
vrijgegeven

© 2012, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1.1 Aanleiding en achtergrond	3
1.2 Doel	3
2 Wettelijk kader	4
2.1 Soortbescherming Flora- en faunawet	4
2.2 Rode Lijst	6
2.3 Gebiedsbescherming	6
2.3.1. <i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	6
2.3.2. <i>Ecologische Hoofdstructuur (EHS)</i>	7
3 Locatie en activiteiten	8
3.1 Locatie	8
3.2 Activiteiten	8
4 Werkwijze	9
5 Gebiedsbescherming: resultaten en effecten	10
5.1 Aanwezigheid beschermde gebieden	10
5.2 Effecten op beschermde gebieden	10
6 Soortbescherming: resultaten en effecten	11
6.1 Planten	11
6.1.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	11
6.1.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	11
6.1.3. <i>Effectbespreking</i>	11
6.2 Vogels	12
6.2.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	12
6.2.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	12
6.2.3. <i>Effecten</i>	12
6.3 Grondgebonden zoogdieren	13
6.3.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	13
6.3.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	13
6.3.3. <i>Effectbespreking</i>	14
6.4 Vleermuizen	14
6.4.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	14
6.4.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	14
6.4.3. <i>Effectbespreking</i>	14
6.5 Reptielen	15
6.5.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	15
6.5.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	15
6.5.3. <i>Effectbespreking</i>	15
6.6 Amfibieën	15
6.6.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	15
6.6.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	15
6.6.3. <i>Effectbespreking</i>	16
6.7 Vissen	16

6.7.1. Resultaten bureaustudie	16
6.7.2. Resultaten veldbezoek	16
6.7.3. Effectbespreking	16
6.8 Ongewervelden	16
6.8.1. Resultaten bureaustudie	16
6.8.2. Resultaten veldbezoek	16
6.8.3. Effectbespreking	16
7 Conclusies en aanbevelingen	17
7.1 Beschermde soorten	17
7.2 Ontheffing Flora- en faunawet	18
7.3 Gebiedsbescherming	19
7.4 Aanbevelingen	19
8 Literatuurlijst	21
Colofon	22

Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

Ter hoogte van de kruising van de Gouwe en de Oude Rijn in Alphen aan den Rijn is de bestaande oeverconstructie in matige staat. Daarnaast zou een bochtafsnijding ter hoogte van deze oever de scheepvaart ten goede komen. De provincie Zuid-Holland is daarom voornemens om ter hoogte van de kruising van de Gouwe met de Oude Rijn een bochtafsnijding uit te voeren.

Bij dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of er door de werkzaamheden negatieve effecten op beschermde natuurwaarden optreden. In de voorliggende quick scan ecologie worden alle beschermde soortgroepen flora en fauna behandeld (Flora- en faunawet) en wordt tevens ingegaan op de gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet, Nota Ruimte).

1.2 Doel

Voorliggende rapportage betreft een quick scan waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het onderzoeksgebied wordt verkregen. Na afronding van de quick scan is duidelijkheid verkregen over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig en is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen.

De quick scan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig?
- Is er een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig?
- Is er toestemming nodig voor werken in EHS gebied?

2 Wettelijk kader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is in de wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet en middels het beleid uit de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur).

2.1 Soortbescherming Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren. Voor de beschermde soorten geldt een aantal verbodsbepalingen zoals weergegeven in onderstaand kader.

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2).

Ontheffing

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn na het inwerking treden van de AMvB artikel 75 in 2005, verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden voor het verkrijgen van een ontheffing.

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / licht beschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de minister van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden. Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie-niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Dit betreft soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Daarnaast betreft het soorten die door Nederland aan deze lijst zijn toegevoegd middels een AMvB van artikel 75. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing, waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Broedende vogels met nesten, eieren of niet vliegvlugge jongen zijn, in navolging van de Europese Vogelrichtlijn, strikt beschermd; voor versterking van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing gegeven. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart – 15 augustus) plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Uitzondering zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde vogelnesten is altijd een ontheffing benodigd, ook als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast. Het in of bij wet genoemd belang moet in de Vogelrichtlijn zijn opgenomen. In augustus 2009 is een wijziging in de Flora- en faunawet doorgevoerd. Met de wijziging van de Flora- en faunawet is een nieuwe vogellijst afgegeven. In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (vogels van categorie 1 t/m 4) en soorten waarvoor de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is (vogels van categorie 5). Indien vogels uit de laatste groep in de projectlocatie aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn. Wanneer in de omgeving

onvoldoende broedbiotoop aanwezig is, zijn ook de nesten van soorten uit categorie 5 jaarrond beschermd (min LNV, augustus 2009).

Functionaliteit behouden

Door een wijziging in de beoordeling van ontheffingaanvragen in augustus 2009, is het mogelijk om te voorkomen dat een ontheffing nodig is. Dit is het geval wanneer mitigerende maatregelen er voor zorgen dat de ‘functionele leefomgeving’ van dieren intact blijft. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voorafgaand aan de ingreep nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor vogels kan dit van belang zijn omdat er alleen ontheffing kan worden verkregen bij een beperkt aantal belangen welke in respectievelijk de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn worden aangegeven. Deze handelswijze kan formeel worden bekrachtigd bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag geeft dan een zogenoemde ‘positieve afwijzing’ af. Dat betekent dat er geen ontheffing nodig is omdat er voldoende mitigerende maatregelen worden genomen. Recent zijn er uitspraken van de Raad van State (op 3 oktober 2012, uitspraak 201108112/1/A3 en 11 juli 2012, uitspraak 201104809) waarbij het ministerie van EL&I onterecht de ontheffingsprocedure niet volledig doorlopen had. De positieve afwijzing was onterecht afgegeven. Het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie van de groene adviesbureaus waarbij Movares ook is aangesloten, benadrukt naar aanleiding van deze uitspraken dat maatregelen om effecten op natuur te voorkomen veel meer aandacht moeten krijgen. In de praktijk betekent dit veelal een tijdige en adequate uitvoering van maatregelen waarvan de effectiviteit is aangetoond.

2.2 Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EL&I. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1. Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet in werking getreden. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrichtlijn is daarmee niet meer aan de orde. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden aangewezen en beschermd. Deze worden gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermd Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen

worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Nederland zal in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

2.3.2. Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van de EHS is vastgelegd in de Nota Ruimte. De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. Sinds de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening in juli 2008 wordt het ruimtelijke beleid van de provincies vastgelegd in structuurvisies. Totdat de nieuwe structuurvisies zijn opgesteld, gelden de bestaande streekplannen en provinciale omgevingsplannen volgens de Wro als structuurvisie. Provincies wijzen in hun structuurvisie de gebieden aan die onder de EHS vallen. In of in de nabijheid van EHS-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het EHS-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van de EHS vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.

3 Locatie en activiteiten

3.1 Locatie

Het plangebied bestaat uit de zuidwestelijke oever van de kruising van de Gouwe en de Oude Rijn in Alphen aan den Rijn in de provincie Zuid-Holland. In de onderstaande figuur is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1: Luchtfoto met ligging plangebied bochtafsnijding (bron luchtfoto: Geoserver)

3.2 Activiteiten

De werkzaamheden bestaan uit het afgraven van de bestaande oever en het plaatsen van stalen damwanden als oeverconstructie. De aarde die vrijkomt zal worden geplaatst in de inham aan de zuidkant van het plangebied.

4 Werkwijze

Voor de quick scan ecologie zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hiervoor zijn diverse verspreidingsatlassen en internetbronnen geraadpleegd. Als uitgangspunt hierbij is aangehouden dat wordt gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten binnen het uurhok (5 x 5 km) van de projectlocatie, en naar aangrenzende uurhokken.

Met de bureaustudie is tevens gekeken naar de ligging van beschermde gebieden.

2. Oriënterend veldbezoek

Er is overdag op 4 oktober 2012 door een ervaren veldecoloog een bezoek aan het plangebied gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond de projectlocatie. De inspectie vond plaats zonder gebruik van hulpmiddelen (zoals boomcamera, batdetector, vallen). Vanwege de breedte van het water zijn de watergangen Gouwe en Oude Rijn niet bemonsterd met een schepnet. Tijdens de inspectie heeft tevens een beoordeling van potentiële geschiktheid als groeiplaats, verblijfplaats en/of foerageergebied plaatsgevonden (biotoopbeoordeling).

3. Conclusies

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de natuurwaarden op de projectlocatie.

5 Gebiedsbescherming: resultaten en effecten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden nabij de projectlocatie. Tevens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde gebieden.

5.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Binnen 3 kilometer van het plangebied zijn geen Natura 2000 gebieden of Beschermde Natuurmonumenten aanwezig. Wel ligt op ongeveer 600 meter van het plangebied een gebied dat valt onder de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van de provincie Zuid-Holland.

Figuur 2: Ligging EHS (licht groen) ten opzichte van het plangebied (rood). (bron luchtfoto: Geoserver)

5.2 Effecten op beschermde gebieden

Gezien de aard en afstand van de EHS tot het plangebied worden er door de voorgenomen ingreep geen effecten op beschermde gebieden verwacht.

6 Soortbescherming: resultaten en effecten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten nabij de projectlocatie. Tevens wordt ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden zoals genoemd in hoofdstuk 3 op beschermde natuurwaarden kunnen optreden.

De resultaten en effectbespreking zijn per soortgroep weergegeven.

6.1 Planten

6.1.1. Resultaten bureaustudie

Uit de bureaustudie komt naar voren dat in (de directe omgeving van) het plangebied verschillende beschermde vaatplanten voorkomen. Het gaat om tabel 2 soorten van de Flora- en faunawet, zoals gele helmbloem, klein glaskruid, muurbloem, ruig klokje, stijf hardgras, tongvaren en wilde marjolein (www.waarneming.nl).

6.1.2. Resultaten veldbezoek

Het plangebied bestaat uit kademuren en een braakliggend terrein. Op de kademuren zijn verschillende soorten planten aangetroffen, waaronder muurvaren. Licht en/of streng beschermde soorten (tabel 2/3 van de Flora- en faunawet) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. De vegetatie op het braakliggende terrein bestond met name uit soorten van voedselrijke bodem, zoals braam.

6.1.3. Effectbespreking

Licht en/of streng beschermde soorten planten zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen en worden gezien het biotoop verder ook niet verwacht. Negatieve effecten op beschermde soorten planten worden dan ook niet verwacht.

Foto 1: noordoost kant van het plangebied. Camera gericht op het zuiden.

6.2 Vogels

6.2.1. Resultaten bureaustudie

Uit het bureauonderzoek komt naar voren dat in (de directe omgeving van) het plangebied verschillende soorten broedvogels voorkomen. Daarnaast is in de omgeving ook de buizerd waargenomen (www.sovon.nl). Voor deze soort geldt dat nesten jaarrond beschermd zijn.

6.2.2. Resultaten veldbezoek

Binnen het plangebied staan verschillende bomen en struiken die door broedvogels gebruikt kunnen worden als nestplaats.

In de bomen in het plangebied zijn geen nesten of holten aangetroffen die door vogels met jaarrond beschermde nesten gebruikt kunnen worden. Wel staat op de rand van het plangebied een woning die door huismus en/of gierzwaluw gebruikt kan worden als nestplaats. Nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd.

6.2.3. Effecten

De bomen en struiken in (de directe omgeving van) het plangebied kunnen door broedvogels gebruikt worden als nestplaats. Broedende vogels mogen niet verstoord worden. Negatieve effecten op broedvogels kan worden voorkomen door de begroeiing buiten het broedseizoen te verwijderen (circa 15 maart – 15 augustus).

In de aanwezige bomen zijn geen nesten of holten aanwezig die door vogels met jaarrond beschermde nesten gebruikt kunnen worden. Wel staat op de rand van het plangebied een huis dat door de huismus of gierzwaluw als verblijfplaats gebruikt kan worden. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op mogelijke nestplaatsen van huismus en/of gierzwaluw optreden door verstoring door licht en geluid. Door het gebruik van gerichte verlichting, waarbij de aanliggende gebouwen onverlicht blijven kunnen negatieve indirecte effecten worden voorkomen. Verstoring door geluid kan worden voorkomen door het uitvoeren van sterk geluidsproducerende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Foto 2: Zicht op het huis aan de rand van het plangebied. Camera gericht op het zuiden.

6.3 Grondgebonden zoogdieren

6.3.1. Resultaten bureaustudie

Uit de bureaustudie komt naar voren dat in (de directe omgeving van) het plangebied de waterspitsmuis is waargenomen. Dit is een soort van tabel 3 van de Flora- en faunawet.

6.3.2. Resultaten veldbezoek

In (de directe omgeving van) het plangebied is geen geschikt biotoop, in de vorm van natuurvriendelijke oevers en rietkragen, voor de waterspitsmuis aanwezig. De aanwezigheid van de waterspitsmuis kan op basis van het veldbezoek worden uitgesloten. Andere licht en/of streng beschermde soorten grondgebonden zoogdieren (tabel 2/3 van de Flora- en faunawet) worden op basis van verspreiding

en biotoop niet in de planlocaties verwacht. Mogelijk komen er in het plangebied algemene soorten zoogdieren voor (tabel 1 van de Flora- en faunawet) zoals muizen, ratten en kleine marterachtigen.

6.3.3. Effectbespreking

Licht en/of streng beschermde soorten grondgebonden zoogdieren (tabel 2/3 van de Flora- en faunawet) worden niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op deze soortgroep door de voorgenomen werkzaamheden worden dan ook niet verwacht. Mogelijk komen er in het plangebied algemene soorten zoogdieren voor (tabel 1 van de Flora- en faunawet) zoals muizen, ratten en kleine marterachtigen. Deze dieren kunnen tijdens de werkzaamheden uitwijken naar achterliggende gebieden. Er geldt een algemene vrijstelling voor soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet.

6.4 Vleermuizen

6.4.1. Resultaten bureaustudie

Uit de bureaustudie komt naar voren dat in (de directe omgeving van) het plangebied verschillende soorten vleermuizen zijn waargenomen. Het gaat om de gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, meervleermuis en watervleermuis (www.waarneming.nl).

6.4.2. Resultaten veldbezoek

Foerageergebied

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen, waaronder de soorten die uit de bureaustudie naar voren komt, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis.

Vliegroute

In het plangebied zijn geen opgaande structuren aanwezig die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen. Wel kunnen de Oude Rijn en Gouwe als vliegroute door de watervleermuis en meervleermuis gebruikt worden.

Verblijfplaats

Tijdens het veldbezoek zijn geen holten in bomen waargenomen die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Het huis op de rand van het plangebied is echter wel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

6.4.3. Effectbespreking

Foerageergebied

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied blijft echter voldoende alternatief foerageergebied over. Bovendien is het plangebied na uitvoering van de werkzaamheden weer geschikt als foerageergebied. Negatieve indirecte effecten door verstoring door verlichting op omringende foeragegebieden kunnen worden

voorkomen door gebruik te maken van gerichte verlichting, waarbij groenstructuren, de Oude Rijn, de Gouwe en gebouwen in de omgeving onverlicht blijft.

Vliegroute

Negatieve effecten op de Oude Rijn en de Gouwe als vliegroute kunnen worden voorkomen door gebruik te maken van gerichte verlichting, waarbij de Oude Rijn en de Gouwe onverlicht blijven.

Verblijfplaats

Op de rand van het plangebied staat een huis dat geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve indirecte effecten door verstoring door licht optreden. Deze effecten kunnen worden voorkomen door gebruik te maken van gerichte verlichting, waarbij de omringende gebouwen onverlicht blijven.

6.5 Reptielen

6.5.1. Resultaten bureaustudie

Uit het bureauonderzoek komt naar voren dat in (de directe omgeving van) het plangebied de ringslang is waargenomen (www.waarneming.nl; www.ravon.nl). Dit is een soort van tabel 3 van de Flora- en faunawet.

6.5.2. Resultaten veldbezoek

Op basis van het veldbezoek worden geen reptielen op de planlocatie verwacht. Er is geen geschikt biotoop voor de ringslang aanwezig. De oevers bestaan uit verticale wanden en er is weinig tot geen begroeiing aanwezig die dekking kan bieden.

6.5.3. Effectbespreking

Op de planlocatie worden geen reptielen verwacht. Negatieve effecten op deze soortgroep treden naar verwachting niet op.

6.6 Amfibieën

6.6.1. Resultaten bureaustudie

Uit het bureauonderzoek komt naar voren dat in (de directe omgeving van) het plangebied de rugstreeppad is waargenomen (www.waarneming.nl; www.ravon.nl). Dit is een soort van tabel 3 van de Flora- en faunawet.

6.6.2. Resultaten veldbezoek

Op basis van biotoop wordt de rugstreeppad niet in het plangebied verwacht. De oevers bestaan uit verticale wanden. Bovendien zijn de Oude Rijn en de Gouwe te diep. Ook andere beschermde soorten amfibieën (tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet) worden gezien biotoop en verspreiding niet in het plangebied verwacht.

6.6.3. Effectbespreking

Beschermden soorten amfibieën (tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet) worden niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten door de voorgenomen werkzaamheden op deze soortgroep treden naar verwachting dan ook niet op.

6.7 Vissen

6.7.1. Resultaten bureaustudie

Uit het bureauonderzoek komt naar voren dat in (de directe omgeving van) het plangebied de beschermde vissoorten bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad zijn waargenomen. Kleine modderkruiper en rivierdonderpad zijn soorten van tabel 2 van de Flora- en faunawet. De bittervoorn is een streng beschermde soort (tabel 3 van de Flora- en faunawet).

6.7.2. Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn de watergangen niet bemonsterd. Deze zijn te diep en te breed om met een visnet te bemonsteren. De aanwezigheid van beschermde vissen, zoals bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad zijn niet uit te sluiten.

6.7.3. Effectbespreking

Mogelijk komen beschermde vissen in de Oude Rijn en de Gouwe ter hoogte van het plangebied voor. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op beschermde vissen optreden. Vissen zijn gevoelig voor geluid en trillingen. Indien er door de werkzaamheden sterke geluidsverstoring en trillingen worden veroorzaakt (meer dan bij het normale scheepsverkeer), kan verstoring optreden. Nader onderzoek door middel van elektrisch vissen moet uitwijzen of beschermde vissen ter hoogte van de projectlocaties aanwezig zijn.

6.8 Ongewervelden

6.8.1. Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden in (de directe omgeving van) het plangebied.

6.8.2. Resultaten veldbezoek

Op basis van verspreiding en biotoop worden geen beschermde ongewervelden in (de directe omgeving van) het plangebied verwacht.

6.8.3. Effectbespreking

Beschermden ongewervelden worden niet in (de directe omgeving van) het plangebied verwacht. Negatieve effecten door de voorgenomen werkzaamheden worden dan ook niet verwacht.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Beschermde soorten

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee op de planlocatie rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het veldbezoek.

Tabel 3. Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

	Tabel 1 algemene soorten	Tabel 2 Licht beschermde soorten	Tabel 3 Streng beschermde soorten	Vogels
Vogels	Broedvogels algemeen			X
	Vogels met jaarrond beschermde nesten (huismus, gierzwaluw)			X
Grondgebonden zoogdieren	Algemeen beschermde soorten als muizen, ratten en marterachtigen	X		
Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Vliegrouete meer- en watervleermuis. Foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis.		X	
Vissen	kleine modderkruiper en rivierdonderpad	X		
	bittervoorn		X	

Uit de volgende soortgroepen zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:

- planten;
- reptielen;
- amfibieën;
- ongewervelden.

7.2 Ontheffing Flora- en faunawet

Er is ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt alleen voor licht en streng beschermde soorten (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet); voor algemene soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet) geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud een algemene vrijstelling.

In onderstaande tabel is per soortgroep aangegeven of de werkzaamheden resulteren in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet en of er een ontheffing is benodigd. Ook is aangegeven of er nader onderzoek nodig is.

Tabel 4. Overzicht per soortgroep of nader onderzoek is benodigd en of er ontheffing op basis van de Flora- en faunawet is benodigd.

	Toelichting	Nader onderzoek?	Ontheffing Flora- en faunawet ?
Vogels	Het plangebied is geschikt voor diverse broedvogels. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd is de kans groot dat broedende vogels worden verstoord. Mogelijk is het huis aan de rand van het plangebied in gebruik als nestplaats voor huismus en/of gierzwaluw. Deze nesten zijn jaarrond beschermd.	Nee	Nee, voor het verstoren van broedende vogels en het vernietigen van nesten wordt geen ontheffing verleend. Verstoring en vernietiging dient in eerste instantie te worden voorkomen. Dit kan door de werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd uit te voeren buiten het broedseizoen*, of wanneer voorafgaand aan de werkzaamheden door een deskundige is vastgesteld dat er geen bewoonde nesten aanwezig zijn. Daarnaast moet gebruik gemaakt worden van gerichte verlichting om effecten op mogelijke nestplaatsen in het huis aan de rand van het plangebied te voorkomen.
Vleermuizen	Het plangebied maakt onderdeel uit van niet essentieel foerageergebied en een mogelijk essentiële vliegroute. Daarnaast wordt het huis op de rand van het plangebied	Nee, indien gebruik wordt gemaakt van gerichte verlichting is nader onderzoek niet noodzakelijk.	Nee. Indien gebruik wordt gemaakt van gerichte verlichting waarbij de Oude Rijn en de Gouwe (waar geen werkzaamheden plaats vinden) en het huis aan de

	Toelichting	Nader onderzoek?	Ontheffing Flora- en faunawet ?
	mogelijk gebruikt als verblijfplaats door vleermuizen.		rand van het plangebied niet wordt verlicht worden geen negatieve effecten op een eventuele essentiële vliegroute en verblijfplaats verwacht. Een ontheffing is dan niet noodzakelijk.
Vissen	Door de werkzaamheden in de watergang kunnen negatieve effecten op beschermde soorten vissen optreden.	Ja nader onderzoek dient plaats te vinden naar de aanwezigheid van beschermde vissen in de Oude Rijn en de Gouwe ter hoogte van de planlocaties.	Mogelijk, indien uit het nader onderzoek naar voren komt dat beschermde vissen in de Oude Rijn en de Gouwe ter hoogte van de planlocaties voorkomen dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. indien gebruik van sterk geluids- en trillingproducerende werkzaamheden (heien) niet kan worden uitgesloten.

* Voor broedvogels zonder vaste rust -, nest- of verblijfplaats is geen ontheffing nodig voor het verstoren van leefgebied, mits er tijdens de verstoring geen bewoonde nesten aanwezig zijn. In de regel kan het broedseizoen worden aangehouden. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Moeras- en watervogels broeden meestal tussen 1 april en 15 augustus. Het gaat echter om een broedgeval, ongeacht de datum.

7.3 Gebiedsbescherming

De werkzaamheden vinden niet plaats binnen Natura 2000 gebied, Beschermd Natuurmonument of Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied (EHS) bevindt zich op circa 600 meter afstand van de dichtstbijzijnde planlocatie. Gezien deze afstand en de aard van de werkzaamheden worden er geen negatieve effecten verwacht.

7.4 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies uit de quick scan zijn er de volgende aanbevelingen:

- Er is nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van beschermde soorten vissen in de Oude Rijn en de Gouwe. Dit gebeurt middels elektrisch vissen.

Het onderzoek naar beschermde soorten vissen kan het beste worden uitgevoerd in de periode april t/m oktober.

- Werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd, dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden vastgesteld dat er in te verwijderen bomen/struiken/vegetatie geen broedende vogels aanwezig zijn. Indien er in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn mag er niet gewerkt worden.
- Werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie wordt verwijderd moeten vanaf één zijde worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren tijd hebben om te vluchten (zorgplicht).
- Eventuele verstoring van vogels door geluid kan worden voorkomen door sterk geluidsproducerende werkzaamheden buiten het broedseizoen.
- Tijdens eventuele nachtelijke werkzaamheden dient uitstraling van kunstlicht naar de omgeving zoveel mogelijk te worden beperkt. Hiertoe dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting waarbij de boomkronen, de watergangen Oude Rijn en Gouwe en de bebouwing worden ontzien.

8 Literatuurlijst

- www.rijksoverheid.nl
- www.telmee.nl
- www.libellennet.nl
- www.vlindernet.nl
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- Creemers, R. & Delft, J. van 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.
- Ravon, 2006. Het waarnemen van amfibieën en reptielen.
- Limpens, H. & J. Regelink, R. Koelman, 2009. Vleermuizen en planologie (syllabus). Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem..
- Sovon, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels.

Colofon

Opdrachtgever provincie Zuid-Holland

Uitgave Movares Nederland B.V.

Omgeving en Conditionering

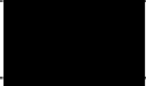
Utrecht

Telefoon 030 265 3276

Ondertekenaar drs. F.M. van Schie
adviseur

Projectnummer IN178074

Opgesteld door drs. F.M. van Schie

	Naam	Paraaf	Datum
Opgesteld door	drs. F.M. van Schie		06-11-2012
Controle door	drs. C.A. van der Kooij		06-11-2012